

u svim kolikim čudesima svih vjera . . .“

Renana (zloglasnoga protivnika božanstva Kristova) izabraše da odgovori na nastupni govor Pasteurov. O tom zanimivom dvo-boju ozbiljna učenjaka i površna književnika veli duhoviti M. de Vogüé: „U ovom sukobu kristalne i gvozdene posude nije na-stradala ova posljednja.“

Poznata je anegdota, što je pripovijedaju o Pasteuru. Jedan njegov učenik, koji je uživao sreću intimnijeg općenja s velikim učenjakom, upitao ga: „Dragi učitelju, kako možete da vjerujete vi, koji ste toliko razmišljali i toliko učili? Pasteur mu odgovori: „Upravo jer sam razmišljao i mnogo učio, sačuvao sam vjeru jednog Bretonca. A da sam više razmišljao i učio, ja bih danas imao vjeru jedne Bretonke.“ jer, reče u drugoj prilici, „znanoost približuje čovjeka Bogu.“

M. V.

ŽIVOT S CRKVENOM GODINOM.

(Iz „Rimskog misala“)

VELIKI TJEDAN.

Nedjelja Cvjetnica.

U velike tajne velikoga tjedna uvodi nas sv. Crkva svečanim ophodom s blagoslovenim paomama i maslinama u spomen svečanog ulaza Sina Davidova u Jerusolim. Paoma nas sjeća pobjede i slave Isusove, a maslina je znak mira, što nam ga pribavi Isus mukom svojom i smrću. Procesija s blagoslovenim grancicama sjeća nas svečanog ulaza Isusova u Jerusolim. Sv. misa odgovara posve bliskoj muki Isusovoj.

Slava, čast i hvala Ti, Spasitelju kralju Kriste,
Kom hosana klicahu nježna usta djece čiste.

Izraelov kralj si Ti,
Davidov ož svijetli sine,
Koj u ime Gospodnje
Dolaziš nam pun miline.

Puk židovski nekada
S palmama je Tebe sreto,
S pjesmom, željom, molitvom
Pristupamo mi Ti eto.

Zborovi Te hvale svi
U nebeskim dvorovima,
Smrtan čovjek ujedno
I stvorenja što ih ima.

Oni Te veličahu
Još u smrtnom tijelu Tvome,
Mi ti sada pjevamo
Kao kralju preslavnome.

Milo njih si primio:
I naš poklon primi tako,
Kralju dobar, milostiv,
Koji ljubiš dobro svako.

Slava, čast. . .

Misa.

Molitva. Svemoguću vječnu Bože, koji si učinio, da Otkupitelj naš uzme tijelo i pretrpi smrt na križu, da rod ljudski nasljeđuje primjer poniznosti, podaj milostivo, da i mi i zavrijedimo imati dokaze njegove strpljivosti i biti dionicima uskrsnuća. Po istom G. n.

Čitanje poslanice bl. Pavla apostola Filipljanima. Filip. 2, 5 — 11. Braćo! To mislite u sebi, što i u Kristu Isusu, koji budući u obličju Božjem nije držao za otimačinu, da bude jednak Bogu; nego je sam sebe ponizio uzevši obličje sluge i postavši kao i drugi ljudi, i spolja se našavši kao čovjek. Ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, a smrti na križu. Zato i Bog uzvisi ga i dade mu ime, koje je nad svako ime, da se u ime Isusovo (ovdje svi nazočni prignu koljena) pokloni svako koljeno onih, koji su na nebu, na zemlji i pod zemljom, i svaki jezik da prizna da je Gospod Isus Krist u slavi Boga Oca.

Veliki četvrtak.

Na Veliki četvrtak spominjemo se, kako je Isus ustanovio presv. oltarski sakrament i kako je Juda poljupcem izdao svoga Učitelja farizejima, koji ga svezana dovedoše velikom svećeniku na sud. Radosno ushićenje izmjenjuje se s dubokom žalošću. Ovu dvostruku značajku današnjeg dana jasno izražava čitavo bogoslužje. Svećenik je odjeven u bijelo misno ruho. Križ je zastrt bijelom koprenom. Uz orgulje i svečanu zvonjavu u sva zvona pjeva se „Slava.“ Ali od toga časa šute opet orgulje, i zvona ne smiju više da glase slavu Božju ni da pozdravljaju Kraljicu Neba. Nevaljali učenik izdao je poljupcem Isusa. Isus je uhvaćen i svezan. Vode ga na sud... U ovoj duševnoj potištenosti ne može se sv. Crkva predati radosti, kojom je napunja spomen ustanove sv. reda i pričesti pa je zato odredila tjelovsku svetkovinu. Danas se zadovoljava time, da u svakoj stolnoj i župnoj crkvi smije biti samo jedna sv. misa, a svi prisutni svećenici imaju se kod te mise pričestiti.

U prijašnja vremena pomirili bi se danas javni pokornici sa sv. Crkvom i pristupali bi sv. pričesti. Jesi li se Ti pomirio s Bogom i sa svojim bližnjim? Primi danas i Ti sv. pričest!

Danas se posvećuju tri hostije: jedna za današnju sv. misu, druga za Božji grob, a treća za sutrašnje bogoslužje.

U svečanij misi ne daje svećenik dakonu cjelov mira, jer je danas Juda cjelovom izdao Isusa.

U stolnim crkvama posvećuje biskup za sv. mise sv. ulje za bolesne, za katekumene i sv. krizmu, jer će sv. ulja trebati u noći od subote na Uskrs za krst i potvrdu katekumena (po starom običaju).

Pristup. Gal. 6. A naša je slava u Križu Gospoda našega Isusa Krista, u kojem je spasenje, život i uskrsnuće naše, po kojem smo spaseni i oslobođeni.

Poslije sv. mise prenose se preostale posvećene hostije na pokrajni oltar, nazvan Božji grob. Tko pohodi Božji grob i tamo kroz jedan sat pobožno moli dobiva potpun oprost. (Pijo VII. 6. IV. 1816.). Danas i sutra dobiva svaki onaj potpuni oprost, koji kod Božjeg groba neko vrijeme moli po nakani sv. Oca, te primi sv. pričest danas ili na Uskrs. (Pijo VII. 7. III. 1815).

Za večernje, što je moli kor, skida se sa žrtvenika sav ures pa i ona tri propisana stolnjaka za spomen, kako su vojnici Isusa svukli i bacili kocke za njegove haljine. U crkvi je sada sve pusto: bez nakita i bez raskoša. Crkva čini sve, da nam potakne dušu na pokoru i žalost. Jerusolime! skini sa sebe haljine veselja, pospi se pepelom i povrati se Gospodu Bogu svome!

Po primjeru Isusovu peru danas i kršćanski vladari i biskupi nakon svršenog bogoslužja dvanaestorici staraca ili svećenika noge.

Veliki Petak.

Osvanuo je dan najveće žalosti i tuge. Crkva se zavila u crno. U crnom misnom odijelu dolazi svećenik i baca se ničice pred žrtvenikom. Čitaju se starozavjetna preročanstva o vazmenom jaganjcu, a sv. Ivan u mucu Isusovoj

opisuje ispunjenje davnih proroštava.

Na svoj rođendan, kad je proizašla iz probodenog srca Isusova, moli sada sv. Crkva Raspetoga Spasitelja za sve ljude, jer su svi ljudi sviju vremena njoj povjereni, da ih učini dionicima Spasenja Božjega.

Sv. Crkvu boli grozno poniženje Raspetoga Sina Božjeg, pa zato poziva sve vjerne kršćane da olakšaju muke dragoga Isusa i da se poklone svetome križu.

Tada se prenosi juče posvećena hostija na glavni oltar uz slavospjev križu Spasiteljevu.

Bogoslužje V. Petka nije prava misa, t. j. žrtva, jer nema pretvorbe. Danas je spomendan krvne žrtve na križu, pa se zato ne prinosi nekrvna žrtva. Odredba sv. Crkve, da se danas jedini svećenik, koji obavlja službu Božju, smije pričestiti (osim umirućih), sjeća nas Velikog Svećeništva Isusova, koji je na taj veliki dan pomirbe sam—ostavljen od svih—unišao u Svetište nad svetištima N. Z. i posvetio ga svojom krvlju.

Je li prevelika ljubav Tvoga Spasitelja dirnula i tvoje srce?

Pođi danas do svetog groba. Moli sv. križni put. Pođi na Kalvariju, klekni pred križ i suzama operi grijeh, kojima si pribio na križ Boga Stvoritelja i Spasitelja tvoga!

Velika subota.

„Njegov će grob biti slavan!“ Isus je umro. Njegovo Božansko tijelo počiva u grobu okruženo nebrojenim anđelima, koji mu se klanjaju. A duša Isusova pošla je u pretpakao, da starozavjetnim pravednicima navijesti izvršeno spasenje. Sjutra će se opet sjediniti s tijelom za vječni život neizrecive slave. Kao što se u kršćanskoj duši danas izmjenjuju žalosna i radosna čuvstva, tako opažamo i u crkvenom bogoslužju unutarnju borbu radosti sa žalošću, dok konačno ne prevlada pobjedonosni „Slava Bogu u visini!“

Današnje bogoslužje upravo je određeno za navečerje i noć od subote na nedjelju. Da olakša vjernicima prisustvovanje kod ovih prekrasnih obreda, prenijela je Crkva bogoslužje na Veliku Subotu u jutro. No ipak i danas još spominje se često u molitvama „ona noć,“ koju da rasvijetli uskrsna svijeća. Noć znači tamu poganstva, koju je rasvijetlio Isus svojim uskrsnućem.

Po primjeru su se Isusovu pripravljali prvi kršćani četrdesetdnevnom postom i molitvom na sv. krst, koji se svečano podjeljivao o uskrsnoj noći. Zato se i danas još posvećuje voda za sv. krštenje. Radi drugih obreda prošle noći nešto skraćena sv. misa stoji pod dojmom Uskrsnuća Spasiteljeva i uskrsnuća novokrštenika, koji su s Isusom umrli svijetu, a ustali na nov život u Bogu. Oni su danas prvi put postali dionici novozavjetne žrtve, koju svećenik danas i za njih prikazuje. Danas prvi put postaju i dionici tijela Spasiteljeva u sv. pričesti. Uskrsna otaštva, o kojima govori tajna i molitva poslije pričesti, jesu sv. krst, sv. ispovijed i sv. pričest. Nastojmo, da ove molitve ne budu anahronizam za nas i za naše duhovno stado!

Uskrsna nedjelja (Vazam).

Uskrsnuo je, aleluja!

Radujmo se i mi sa sv. Crkvom i veličajmo ovaj dan slave Isusove! Operimo dušu svoju u krvi Spasiteljevoj, kao što su je novokrštenici očistili vodom, koja je istekla iz prsiju njegovih! Obnovimo krsni zavjet: odrecimo se đavla i njegovih djela i raskoši! Budimo dionici svete uskrsne gozbe, blagujmo vazmenog jaganjca, zalog našeg uskrsnuća i vječne slave!